

قصه تنوع مدرسه در ایران

اعطای نظر اخیر سخنگوی وزارت آموزش و پرورش درباره ضرورت کاهش تنوع مدارس، بار دیگر مسئله **جامعه پدیا**

تفاوت مدارس و نسبت آن با عدالت آموزشی را به یکی از موضوعات روز حوزه آموزش تبدیل کرده است. در ایران، دانش آموزان در مدرسی با شیوه های متفاوت پذیرش، مدیریت، تأمین منابع مالی و مأموریت آموزشی تحصیل می کنند؛ از مدارس دولتی عادی و هیأت امنایی گرفته تا نمونه دولتی، استعدادهای درخشان، شاهد و غیردولتی. اما این مدارس چه تفاوت هایی با یکدیگر دارند و وقتی از کاهش تنوع مدارس صحبت می شود، دقیقاً کدام الگوها در کانون بحث قرار می گیرند؟

تنوع مدارس در نظام آموزشی ایران تنها به تفاوت در نام و عنوان آنها محدود نمی شود. برخی مدارس براساس شیوه مالکیت و تأمین هزینه از یکدیگر متمایز می شوند؛ برخی دیگر شرایط پذیرش متفاوتی دارند و گروهی نیز با هدف پاسخگویی به نیازهای آموزشی خاص فعالیت می کنند. همین تفاوت ها باعث شده است که نظام مدرسه ای کشور مجموعه ای از الگوهای متنوع را در بر گیرد؛ الگوهایی که هر کدام قواعد و کار کدهای خاص خود را دارند. مدارس دولتی عادی، بخش اصلی آموزش عمومی را بر عهده دارند و مدارس غیردولتی با مدیریت مؤسسات غیردولتی و دریافت شهریه در کنار آنها فعالیت می کنند. در گروه دیگری از مدارس، شرایط پذیرش با برنامه آموزشی متفاوت است؛ مدارس استعدادهای درخشان یا سمپاد، هستند. مدارس هیأت امنایی نیز با سازوکار مشارکت هیأت امنا در اداره و پشتیبانی مدرسه شناخته می شوند. در کنار این گروه ها، مدارس استثنایی، شبانه روزی و هنرستان های فنی و حرفه ای و کار دانش نیز فعالیت دارند که هر کدام از نظر مأموریت، گروه مخاطب یا برنامه تحصیلی ویژگی های خاصی دارند.

البته همه این عنوان ها در یک سطح قرار نمی گیرند؛ برای مثال، دولتی به شیوه مالکیت و اداره اشاره دارد؛ در حالی که فنی و حرفه ای به شاخه تحصیلی مربوط است. همچنین ممکن است یک مدرسه دولتی، همزمان شبانه روزی یا دارای برنامه آموزشی ویژه باشند؛ بنابراین برای تعیین تعداد دقیق انواع مدارس کشور، باید میان نوع مالکیت، شیوه اداره، شرایط پذیرش و مأموریت آموزشی تفاوت قائل شد.

اول شهر یور، به جای اول مهر

سال تحصیلی مدارس بین المللی با ایران اندکی تفاوت دارد. در تماس با یکی از این مدارس، مسئول ثبت نام به همشهری گفت که سال تحصیلی از اول شهر یور

شروع می شود و زودتر از تقویم تحصیلی ایران به پایان می رسد. زبان آموزش در این مدارس هم انگلیسی است. بعضی از مدارس وابسته به سفارتخانه ها به زبان های دیگری مانند آلمانی و فرانسوی هم درس می دهند. کتاب ها و برنامه درسی براساس یکی از معیارهای جهانی آموزشی انتخاب و آموزش داده می شود.

فرایند دیگری که به مدارس بین المللی سپرده شده تطبیق مدارک تحصیلی است. این کار برای دانش آموزانی انجام می گیرد که سال های ابتدایی تحصیل خود را در مدارس کشورهای دیگر گذرانده اند و حالا باید در ایران ادامه تحصیل دهند. در فرایند تطبیق، این مدارک به مدارک آموزش و پرورش ایران تبدیل می شود.

مدرسه ایرانی با گذرنامه خارجی

ثبت نام در مدارس بین المللی ایران به شرط اقامت خارجی والدین انجام می شود

جامعه امروز

محمد سربابی | روزنامه نگار | می شود در ایران مدرسه رفت، اما برای تحصیل در کشورهای خارجی آماده شد تا اگر زمانی خانواده دانش آموز به کشور دیگری رفتند، فرزند آنها بتواند بدون تأخیر و در دسر تحصیل خود را ادامه دهد. مدارس بین المللی ایران شهریه سنگین و شرایط خاصی دارند، اما از آنجا که تعداد دانش آموزان آنها زیاد نیست، معمولاً در میان ۱۲۵ هزار مدرسه دیگر ایران دیده نمی شوند. این مدارس باید برنامه درسی ملی ایران را به عنوان چارچوب اصلی حفظ کنند، اما با رعایت بعضی سامانه های بین المللی، دانش آموز را برای ادامه تحصیل در کشورهای دیگر هم آماده می کنند.

ادامه تحصیل در کشورهای خارجی

اگر چه در کلاس های مدارس بین المللی به انگلیسی تدریس می شود، اما نمی توان دانش آموزان و حتی معلمان را وادار کرد که با یکدیگر هم انگلیسی صحبت کنند. فضای ظاهری این مدارس شبیه غیرانتفاعی هاست و اغلب آنها شامل همه پایه های تحصیلی از ابتدایی تا دبیریم هستند.

مدارس بین المللی در واقع برای فرزندان ایرانیان مقیم کشورهای دیگر تأسیس شده اند که در نظام های آموزشی کشورهای خارجی مدتی تحصیل کرده اند و پس از چند سال اقامت در ایران، دوباره به آن کشور باز خواهند گشت، همچنین برای ایرانیانی که تا مدتی دیگر به کشورهای خارجی نقل مکان می کنند و فرزندانشان در آنجا ادامه تحصیل خواهند داد.

در شکل کلی، پدر و مادریایی فرزندان خود را به این مدارس می فرستند که اطمینان دارند به زودی در کشورهای خارجی زندگی می کنند. اگر کودک آنها در نظام آموزش و پرورش ایران درس خوانده باشد، برای ادامه تحصیل و تبدیل مدارک تحصیلی دچار سختی هایی خواهد شد، اما مدارس بین المللی این مشکل را ندارد و مدارک آنها در کشورهای دیگر هم مورد تأیید است.

گذرنامه یا مدرک اقامت

برای ثبت نام در یک مدرسه بین المللی فقط داشتن پول کافی نیست. پول زیاد می تواند راه ثبت نام در مدارس غیردولتی ویژه را باز کند، اما ثبت نام در مدارس بین المللی نیاز به مدارک اقامت در کشور خارجی دارد. حالا این کشور ممکن است هر جایی از انگلیس تا گرجستان باشد. مسئول ثبت نام مدرسه «ج» در پاسخ به سؤال همشهری می گوید: «باید یکی از اولیا، پدر یا مادر گذرنامه کشور خارجی داشته باشد. در صورتی که گذرنامه نداشته باشند باید مدارک اقامت معتبر ارائه دهند تا بتوانیم فرزند آنها را ثبت نام کنیم». یک روش دیگر برای فرستادن کودک به مدرسه بین المللی ثبت شرکت تجاری در کشور خارجی به نام پدر یا مادر است، اما مسئول ثبت نام مدرسه «ن» تأکید می کند: «ثبت شرکت باعث ثبت نام دائمی نمی شود. کمیسیون ثبت نام هر سال باید مدارک را تأیید کند و ثبت شرکت فقط برای یک سال مجوز تحصیل دانش آموز است. اگر کمیسیون سال بعد این مدرک را تأیید نکند، دانش آموز دیگر نمی تواند اینجا تحصیل کند». بنا به آمارها، در ایران ۱۲ مدرسه بین المللی (هر کدام با چند شعبه) در حال فعالیت است که حدود ۴ هزار دانش آموز دارد.

شهریه سنگین

وقتی همشهری یکبیر مبلغ شهریه سالانه شد، یکی از مدارس بین المللی عنوان کرد که تا پیش از طی کردن تمام مراحل ثبت نام نمی تواند آن را تعیین یا اعلام کند. مسئول مدرسه دیگری نیز تخمین زد که احتمالاً شهریه به ۳۰۰ میلیون تومان برسد. سال پیش نیز شهریه این مدارس نزدیک به ۳۵۰ میلیون تومان بود. مدارس بین المللی اغلب عنوان می کنند که به دلیل استانداردهای جهانی، شهریه خود را با ارزش های خارجی تنظیم می کنند و به یورو و دلار می گیرند. با توجه به اینکه هزینه های اداره مدرسه با معیارهای اقتصادی درون ایران تأمین می شود، این ادعا به نظر جدی نمی آید.

عبور از مرزهای آموزشی

مدارس بین المللی زیر نظر «مرکز امور بین الملل و مدارس خارج از کشور وزارت آموزش و پرورش» فعالیت می کنند. به امور مربوط به مدارس ایرانیان در کشورهای دیگر مانند امارات و ترکیه هم در همین مرکز رسیدگی می شود. کسی که بخواهد در خارج از ایران اما در نظام آموزشی ایران تحصیل کند یا اینکه برعکس، در ایران حضور داشته باشد و بخواهد در نظام آموزشی کشور دیگر یا نظامی با استانداردهای جهانی به درس خواندن بپردازد زیر پوشش این بخش از وزارت آموزش و پرورش ایران قرار می گیرد. محمد سلیمی، رئیس مرکز امور بین الملل و مدارس خارج از کشور وزارت آموزش و پرورش در این باره می گوید: «برنامه های درسی مدارس بین المللی باید در چارچوب نظام آموزشی کشور و با نظارت سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تدوین شود. آموزش زبان فارسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگ باید مورد توجه قرار گیرد». مراد اسماعیل عناوین درسی مدارس بین الملل تدوین شد و پس از تأیید سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی در شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب رسید.

تغذیه

آرش نیاوندی: روزنامه نگار

چه غذاهایی بدن را ملتهب می کند؟

التهاب مزمن یا مجموعه ای از مشکلات سلامتی از جمله دیابت و بیماری های قلبی مرتبط دانسته شده است. با این حال، مؤثرترین راهکارها برای مبارزه با التهاب، مانند محدود کردن مصرف غذاهایی که باعث التهاب می شوند، به طرز شگفت آوری ساده هستند و می توان به راحتی آنها را اجرا کرد.

دکتر کوروش جعفریان، متخصص تغذیه در این باره در گفت و گو با روزنامه همشهری می گوید: مشخصاً خیلی از غذاهایی که ما امروزه مصرف می کنیم التهاب را هستند. غذاهای التهابی لزوماً غذاهای بدی نیستند، حتی غذاهای سالمی که برای سلامت هم خیلی خوب است در یک فرد امکان دارد التهاب ایجاد کند. در این زمینه به تفاوت های فردی باید توجه کنیم.

او در ادامه با بیان اینکه التهاب می تواند منشأ بسیاری از بیماری ها باشد، می گوید: سیستم ایمنی بدن در برابر عوامل مضر و آسیب زا واکنش نشان می دهد. در درازمدت مواجهه بدن با این عوامل خطرناک و مضر تبدیل به التهاب مزمنی می شود که می تواند منشأ خیلی از بیماری ها شود، مانند بیماری های قلب و عروق، فشارخون، سرطان، دیابت و بیماری های مرتبط با نوروساینس مانند آلزایمر و پارکینسون. بنابراین می توان گفت التهاب به دلیل ابتلای افراد به بیماری های غیرواگیر خطرناک است.

خوشمزه های ملتهب کننده

به گفته این متخصص تغذیه، فست فودها از جمله غذاهای به شدت التهاب زا هستند. خیلی از فست فودها فرآوری شده و پر از ترکیبات نگهدارنده، رنگی و حاوی نیترات هستند. ترکیب این مواد غذایی باعث افزایش التهاب در بدن می شود.

دکتر جعفریان به التهاب زا بودن نوشیدنی ها هم اشاره می کند و می گوید: نوشیدنی های غنی از انواع قند و شکر، حتی ممکن است حاوی شیرینی مصنوعی باشند، مثل بسیاری از نوشابه های که به نام زبرو یا لایت می شناسیم. او در پاسخ به همشهری می گوید: غذاهایی که بیش از حد سرخ یا کباب شده اند، گروه دیگری از مواد غذایی التهاب زا هستند. از این دست غذاها می توان چیپس های موجود در بازار و مرغ های سوخاری را نام برد. این متخصص تغذیه ادامه می دهد: دسته دیگر غذاهایی هستند که به ظاهر خوبند، اما اگر در خوردن آنها افراط کنیم مضرند مانند روغن های مایع که روغن های خوبی هستند اما اگر بیش از اندازه مصرف شوند میزان امگا ۶ مورد نیاز بدن بالا می رود و تعادل امگا ۶ و امگا ۳ در بدن به هم می خورد. این می تواند زمینه را برای ایجاد التهاب فراهم کند، چرا که نسبت امگا ۳ به امگا ۶ در بدن باید متعادل باشد.

پیشرفت کشور در مهار بیماری سل

قباد مرادی، رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت گفت: ایران به بخش قابل توجهی از اهداف بین المللی کنترل سل دست یافته است. بروز سل در ایران طی سال های اخیر روند کاهشی داشته و کشور در مقایسه با اغلب کشورهای منطقه از وضعیت مطلوبی در کنترل این بیماری برخوردار است.

درمان سرماخوردگی، ۲ میلیون تومان؟!

فعال حوزه سلامت در تلویزیون همشهری از دلایل افزایش هزینه های درمان و دارو، ناکارآمدی بیمه ها و فشار مضاعف بر جیب مردم می گوید

گزارش

مریم سرخوش | روزنامه نگار | این روزها حتی یک سرماخوردگی ساده هم می تواند هزینه سنگینی روی دست خانواده ها بگذارد. مراجعه به پزشک، خرید دارو و دریافت خدمات درمانی ضروری، با وجود داشتن بیمه، گاهی تا ۲ میلیون تومان هزینه دارد؛ وضعیتی که در برآورد بیماری های مزمن و درمان های طولانی مدت نگران کننده تر است. افزایش قیمت دارو، رشد تعرفه های پزشکی و هزینه خدمات تشخیصی و آزمایشگاهی در شرایطی اتفاق افتاده که در آمد خانوارها تناسبی با این افزایش هزینه ها ندارد. مجتبی پورپور، داروساز و فعال حوزه اقتصاد سلامت، در گفت و گو با برنامه خبری پارکوی تلویزیون همشهری، ریشه اصلی این وضعیت را ناکارآمدی نظام بیمه ای، کمبود منابع مالی و سیاست های اقتصادی می داند و معتقد است افزایش هزینه های درمان به هر حله ای رسیده که هم بیماران و هم ارائه دهندگان خدمات سلامت از آن آسیب می بینند.

بیمه ها از گرانی درمان جانمده اند

پورپور با اشاره به هزینه ۲ میلیون تومانی درمان یک سرماخوردگی ساده می گوید: ممکن است این هزینه حتی بیشتر هم باشد، اما مسئله اصلی این است که بیمه ها وظیفه حمایتی خود را به درستی انجام نمی دهند. تورم در همه بخش های اقتصادی اتفاق افتاده و دارو و درمان را هم تحت تأثیر قرار داده، اما آنچه فشار را برای مردم سنگین تر می کند، ناکارآمدی سازوکارهای پرداخت و پوشش بیمه ای است. به گفته او، نظام حمایت از بیماران چه از نظر بودجه و چه پوشش خدمات، به شدت تضعیف شده است. این در حالی که مشکل البته تازه نیست، اما در یکی ۲ سال اخیر شدت بیشتری پیدا کرده است. او درباره نقش تجویزهای غیرضروری در افزایش هزینه درمان هم عنوان می کند: نمی توان انکار کرد که در برخی موارد تجویز غیرمنطقی دارو و مکمل، هزینه اضافی به بیمار تحمیل می کند، اما وزن این مسئله در مقایسه با مشکلات ساختاری نظام تأمین مالی سلامت بسیار کمتر است.

حق بیمه می دهیم، حمایت کافی نداریم

یکی از پرسش های مهم این است که چرا مردم با وجود پرداخت منظم حق بیمه، هنگام بیماری همچنان بخش قابل توجهی از هزینه درمان را خودشان می پردازند؟ پورپور در پاسخ می گوید: بخشی از مشکل به بی برنامه گی و به روز نشدن سازوکارهای پوشش بیمه ای برمی گردد. در بسیاری از کشورها، بیمه ها بسته های متفاوتی ارائه می کنند، ممکن است فرد هزینه درمان یک سرماخوردگی ساده را خودش بپردازد، اما در مقابل، برای بیماری های پر هزینه و مزمن از پوشش بسیار بالاتری برخوردار شود. به گفته او، بیمه های کشور چنین انعطافی ندارند و بودجه آنها نیز براساس هزینه واقعی خدمات سلامت تعیین نمی شود. در نتیجه افزایش قیمت دارو و خدمات درمانی به جیب بیماران تحمیل می شود.

۲۱۰ هزار میلیارد تومان بدهی به زنجیره دارو

این فعال حوزه اقتصاد سلامت، دولت را یکی از عوامل اصلی اختلال در چرخه تأمین دارو می داند و می گوید: از زمان اجرای طرح دارووار، فعالان حوزه سلامت هشدار داده بودند که بودجه پیش بینی شده کافی نیست. اکنون هم کاهش ارز حمایتی و افزایش هزینه تأمین دارو، مشکلات را تشدید کرده است. او با اشاره به گزارش های مطرح شده در جلسات اخیر می گوید: مجموع بدهی های معوق و جاری مراکز دولتی به زنجیره دارو به ۲۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده؛ در حالی که اندازه ریالی بازار دارویی کشور حدود ۹۰۰ هزار میلیارد تومان است. پورپور پرداخت مطالبات شرکت ها از طریق اوراق سه ساله را مشکل دیگری عنوان می کند: وقتی شرکتی بابت فروش ۱۰۰ هزار تومان دارو، برای تأمین نقدینگی فوری عملاً حدود ۶۰ هزار تومان در یافت می کند، چگونه می تواند تولید خود را ادامه دهد؟

حمایت بیشتر بیمه از بیماران کم درآمد

پورپور یکی از راهکارهای کاهش فشار هزینه های درمان را هدفمند کردن حمایت های بیمه ای می داند: ممکن است هزینه ۲ میلیون تومانی یک سرماخوردگی برای خانواده ای قابل پرداخت باشد، اما همین مبلغ برای خانواده ای دیگر فشار سنگینی ایجاد کند. بنابراین حمایت بیمه ای نباید برای همه افراد یکسان باشد. او همچنین از بی اعتمادی میان دولت، بیمه ها و صنعت دارو انتقاد می کند و می گوید: تأمین کننده به وعده پرداخت مطالبات اعتماد ندارد، دولت نسبت به قیمت تمام شده شرکت ها تردید دارد و بیمه ها هم منابع کافی برای اجرای تعهداتشان ندارند. به اعتقاد او، اصلاح نظام بیمه ای، پرداخت بدهی های زنجیره دارو و اختصاص بودجه واقعی به سلامت ضروری است؛ در غیر این صورت، فشار هزینه های درمان همچنان بر دوش مردم باقی می ماند.

چرا بیمه ها حریف گرانی درمان نیستند؟

- افزایش قیمت دارو بدون تقویت متناسب پوشش بیمه ای
- کمبود بودجه و بدهی های انباشته سازمان های بیمه گر
- افزایش هزینه تولید و واردات دارو به دلیل تغییر نرخ ارز
- یکسان بودن بخش مهمی از حمایت ها برای خانوارهای کم درآمد و پردرآمد
- بی اعتمادی و نبود هماهنگی میان دولت، بیمه ها و صنعت دارو

۴ راهکار پیشنهادی

- افزایش حمایت بیمه ای از بیماران مزمن و صعب العلاج
- پرداخت سهم کمتر از هزینه درمان توسط دهک های کم درآمد
- جبران افزایش قیمت دارو از طریق منابع بیمه ای
- پرداخت مطالبات زنجیره دارو و حمایت از تولید داخلی

